



LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845

el. p. kanc@eimin.lt, http://www.eimin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

Į 2025-06-06 Nr. S-2025-2912

Kopija

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL VŠĮ INOVACIJŲ AGENTŪROS VEIKSMŲ ADMINISTRUOJANT EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PROJEKTUS

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija vertina Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto indėlį siekiant skaidriai, racionaliai ir efektyviai naudoti valstybės asignavimus ir turtą. Esame vieninteliai VŠĮ Inovacijų agentūros steigėjai ir taikome aukščiausius skaidrumo ir efektyvumo standartus pavaldžiai įstaigai, o patvirtintoje VŠĮ Inovacijų agentūros strategijoje įtvirtinome ne tik funkcinis srities proveržio tikslus, bet ir **bendradarbiavimo, sąžiningumo, atsakomybės, profesionalumo, efektyvumo ir kokybės principus**. Atsižvelgdami į Jūsų pastabas ir pradėtus Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos ir Generalinės prokuratūros tyrimus, **skirsime ypatingą dėmesį**, siekdami užtikrinti, kad tyrimą atliekančioms institucijoms būtų pateikta visa reikalinga informacija ir **peržiūrėtas išvardytų principų taikymas VŠĮ Inovacijų agentūroje**.

Atsižvelgdami į 2025 m. birželio 4 d. posėdžio metu pateiktą Seimo Audito komiteto prašymą, teikiame išsamią informaciją apie priemonės „E. komercijos modelis COVID-19“ parengimo eigą ir finansuotų projektų sumas bei tiekėjų pasiskirstymą generalinėje projektų aibėje.

- Priemonės rengimo eiga:

1. 2020 III ketv.–2021 II ketv. – priemonės dokumentacijos rengimas ir pateikimas viešam aptarimui visuomenei, socialiniams partneriams, ministerijoms, agentūroms, kontrolės ir tyrimų institucijoms.

2. 2021 m. III ketv. – paskelbtas kvietimas teikti paraiškas.

3. 2021 m. III ketv.–IV ketv. – paraiškų vertinimas.

4. 2022 m. I ketv. – finansavimo skyrimas ir kontraktavimas.

5. 2022 m. II ketv.–2023 m. IV ketv. – projektų įgyvendinimo pabaiga.

6. 2025 m. II ketv.–2026 m. IV ketv. – 36 mėn. rezultatų tęstinumo priežiūros laikotarpis.

- **Pasiskirstymas pagal skirto finansavimo sumas iš visų 1047 baigtų projektų, atmetus nutrauktas sutartis:**

1. Didžiausia galima finansuoti suma 50 000 Eur – 89 projektams, 4,5 mln. Eur.

2. Finansavimas 40 000,00–49 999,99 Eur – 496 projektams, 23,4 mln. Eur.

3. Finansavimas 30 000–39 999,99 Eur – 212 projektų, 7,5 mln. Eur.

4. Finansavimas iki 29 999,99 – 250 projektų, 5,4 mln. Eur.

- **Teikiančios paraiškas įmonės turėjo pateikti 3 komercinius pasiūlymus, 1047-ių baigtų projektų dokumentuose buvo įrašyti 492 unikalūs tiekėjai, kurių nurodyta kaina buvo mažiausia:**

1. Išanalizavus duomenis apie visus baigtus projektus, nustatyta, kad vidutiniškai 1 tiekėjas dalyvavo 2 projektuose.

2. 5 dažniausi tiekėjai dalyvavo 10 proc. visų baigtų projektų (106 projektai 5 tiekėjams).

3. 332 unikalūs tiekėjai dalyvavo įgyvendinant po 1 projektą, arba 32 proc. visų baigtų projektų (332 projektai 332 tiekėjams).

4. Didžiausiame visų baigtų projektų skirstinyje nuo 11 iki 68 proc. dalyvavo 154 unikalūs tiekėjai, vidutiniškai vienam tiekėjui teko po 4 projektus.

Primindami 2025 m. gegužės 21 d. posėdžio eigą, ypač vertiname Audito komiteto narių gerb. Jurgio Razmos ir Artūro Zuoko įžvalgas – jie pasiteiravo Valstybės kontrolės dėl beprecedenčio klaidų lygio priežasčių ir ar nebuvo galima atrinkti auditui daugiau nei 34 atvejų – taip būtų padidinta tyrimo imtis ir sumažinta tikėtina paklaida.

Valstybės kontrolei atsakius, kad imtis nustatyta pagal suderintus tyrimų parametrus, o atranką atlieka kompiuterinė sistema, kuriai, pasak Valstybės kontrolės, įtakos daryti negalima, taip pat kad **viena iš priežasčių dėl didelio klaidų lygio gali būti ta, kad tyrimui buvo atrinkti tik tie projektai, kuriems būdingos netinkamos išlaidos**, taip pat kad **didesniam atvejų skaičiui patikrinti reikia turėti didesnius išteklius**, o šis tyrimas buvo paskutinis Valstybės kontrolės komandos darbas, **kurį atliko iki paskutinės ataskaitos išsiuntimo dienos**, taip pat kad 2025 m. birželio 4 d. posėdyje buvo keliamas klausimas dėl Valstybės kontrolės tyrimo imties pakankamumo, **neabejojame dėl su Europos Komisija suderintos klaidų lygio nustatymo metodikos**, tačiau, pritardami Audito komiteto nariams, **kritiškai vertiname valstybinio audito tyrimo imties nustatymo prielaidas**, kurios neatitinka statistikos tyrimų pagrindų ir kelia finansinę bei reputacinę riziką valstybei.

Atsižvelgdami į Audito komiteto narių klausimus, papildomai peržiūrėjome 2025 m. balandžio 25 d. valstybinio audito išvadą ir ataskaitą ir norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad **Valstybės kontrolė, vertindama 34 atvejus**, iš kurių **1 atvejis – priemonės „E. komercijos modelis COVID-19“**, nustatė, kad bendras klaidų lygis yra didžiausias per visą laikotarpį ir siekia 14,15 proc. Dėl to korekcinį veiksmų suma, nustatyta atlikus auditą, sudarė 235,8 mln. Eur, iš kurių 14,38 mln. Eur – dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos priemonės „E. komercijos modelis COVID-19“.

Reaguodami į Valstybės kontrolės pastabą, **inicijuojame visų priemonės „E. komercijos modelis COVID-19“ įgyvendintų projektų faktines patikras: buvo išnagrinėtos visų 1081 patikrinimo metu galiojančios sutarties rezultatai, techninių sprendimų poveikis, mastas, kiti faktiniai įgyvendinimo dokumentai**. 45 projektų atveju nustatytas neatitikimas ir inicijuotas 1,7 mln. Eur lėšų susigrąžinimas. Primename, kad atitinkama Valstybės kontrolės teorinė ekstrapoliuota išvada pagal 1 projektą – reikia susigrąžinti 14,38 mln. Eur, t. y. **faktais grįstu vertinimu Valstybės kontrolės ekstrapoliacijos paklaida 88,2 proc.**, todėl, taikant Valstybės kontrolės teorinę ekstrapoliuotą išvadą, vien dėl priemonės „E. komercijos modelis COVID-19“ valstybė galėtų patirti daugiau nei 12 mln. Eur nepagrįstų išlaidų.

Atitinkamai įvertiname, kad norint daryti apibendrinamąją išvadą, siekiant ne didesnės kaip 5 proc. paklaidos dėl visų projektų, kurių išlaidos buvo deklaruotos 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d., pagal atitinkamus mokslinius statistinius metodus (Paniotto, Slovin, Cochran, Krejcie ir Morgan ar kt.) nustatyta imtis neturėtų būti mažesnė nei 355 projektų atvejai. Primename, kad Valstybės kontrolė daro ekstrapoliuotą išvadą dėl 235,8 mln. Eur tik pagal 34 atvejus.

Įvertinus Valstybės kontrolės atlikto tyrimo imties nustatymo prielaidas, taip pat tai, kad faktinis išlaidų patikrinimas parodė itin didelį neatitikimą tarp Valstybės kontrolės prielaidų ir faktinių aplinkybių, manytina, kad audito išvada nepagrįsta pakankamais ir tinkamais įrodymais. Valstybės kontrolė, net ir suprasedama savo ribotus išteklius ir galimus tyrimo trūkumus (atsakymai į Audito komiteto narių klausimus), stengėsi tyrimą užbaigti kuo greičiau, tačiau nesiėmė ir nepranešė apie būtinas priemones ar reikalingus išteklius, kad audito išvada būtų patikima, taip rizikuodama padaryti tiesioginę žalą valstybės biudžetui. Todėl maloniai prašome Audito komiteto atsižvelgti į pirmiau išdėstytas aplinkybes ir įvertinti galimybes pakartotinai visa apimtimi įsitikinti Valstybės kontrolės tyrimo imties nustatymo prielaidų patikimumu, pasitelkus nepriklausomą kompetentingą trečiųjų šalių, pvz., Valstybinės duomenų agentūros, nuomonę.